

Sygn. akt I ACa 825/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Hanna Muras

Sędzia SA Edyta Mroczek

Sędzia SO del. Beata Byszewska (spr.)

Protokolant – st. sekr. sąd. Ewelina Borowska

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa Produkcyjno Usługowo Handlowego (...) Sp. z o.o. w K.

przeciwko Towarzystwu (...) SA

w W. oraz Z. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego Towarzystwa (...) SA w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 3 grudnia 2013 r., sygn. akt XXIV C 721/12

1. ***oddala apelację;***

2. ***zasądza od Towarzystwa (...) SA w W. na rzecz Przedsiębiorstwa Produkcyjno Usługowo Handlowego (...) Sp. z o.o. w K. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.***

Sygn. akt. I ACa 825/14

UZASADNIENIE

Powód Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. w pozwie z dnia 6 lipca 2012 r. domagała się zasądzenia od Z. P. kwoty 170 599,66 zł z ustawowymi odsetkami od 10 maja 2012 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu. Objętej pozwem kwoty powódka żądała tytułem roszczenia regresowego w związku z wypadkiem na budowie z 1 sierpnia 2005 r., jakiemu uległ jej pracownik J. D.. Powódka wyjaśniła, że jako podmiot ponoszący odpowiedzialność z tytułu tego wypadku wypłaciła na rzecz żony i córki zmarłego, po zakończeniu procesu cywilnego z ich powództwa, należności obejmujące odszkodowanie, rentę, odsetki za opóźnienie i koszty zastępstwa procesowego, a nadto poniosła koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz koszty egzekucyjne. W ocenie powódki, pozwany na podstawie roszczenia regresowego winien zwrócić jej 50% tych należności, to jest łączną sumę 170 599,66 zł.

W odpowiedzi na pozew Z. P. wniósł o zwolnienie go od udziału w sprawie ewentualnie o oddalenie w stosunku do niego powództwa. Domagał się wezwania do udziału w sprawie w trybie art. 194 § 1 k.p.c. Towarzystwa (...) S.A. Według pozwanego, roszczenie objęte pozvem winno być zaspokojone przez ubezpieczyciela na mocy umowy ubezpieczenia OC.

Postanowieniem z 24 stycznia 2013 r. na podstawie art. 194 § 1 k.p.c. Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W.. Wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Towarzystwo (...) S.A. otrzymało w dniu 31 stycznia 2013 r.

W dniu 24 kwietnia 2013 r. Sąd wydał wyrok przeciwko Z. P. i przeciwko Towarzystwu (...) S.A., zaoczny w stosunku do tego towarzystwa. W punkcie pierwszym wyroku Sąd zasądził od Z. P. i Towarzystwa (...) S.A. na rzecz powódki kwotę 170.599,66 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 10 maja 2012 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że dokonanie zapłaty przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego. W punkcie drugim wyroku Sąd zasądził od Z. P. i Towarzystwa (...) S.A. na rzecz powódki kwotę 12.147 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z zastrzeżeniem, że dokonanie zapłaty przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego.

Towarzystwo (...) S.A. złożyło sprzeciw od wyroku zaocznego. W sprzeciwie pozwana spółka zaskarżyła wyrok zaoczny w całości, wniosła o jego uchylenie i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania. Pozwana zakwestionowała powództwo zarówno co do zasady, jak i wysokości.

W odpowiedzi na sprzeciw Z. P. podniósł, że pozwane towarzystwo było informowane przez niego i jego pełnomocnika o toczących się procesach, o wydanych wyrokach i wezwaniach do zapłaty.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka podniosła, że już po wniesieniu pozwu do Sądu pozwane towarzystwo uznało roszczenie i zapłaciło jej w ramach regresu odszkodowanie w wysokości 41 494,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi. Z tego względu powódka wniosła o umorzenie postępowania co do kwoty 41 494,63 zł (jako zapłaconej przez pozwane towarzystwo po wniesieniu pozwu) i zmianę punktu I wyroku zaocznego poprzez zastąpienie kwoty 170 599,66 zł kwotą 129 105,30 zł.

Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie:

I. uchylił wyrok zaoczny z dnia 24 kwietnia 2013 r. w stosunku do Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W.,

II. zasądził od Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Przedsiębiorstwa Produkcyjno Usługowo Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. kwotę 129 105,03 zł (sto dwadzieścia dziewięć tysięcy sto pięć złotych 3/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 10 maja 2012 r. do dnia zapłaty,

III. umorzył postępowanie co do kwoty 41 494,63 zł,

IV. zasądził od Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Przedsiębiorstwa Produkcyjno Usługowo Handlowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. kwotę 7 365,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Swe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i następujących ocenach prawnych:

W dniu 1 sierpnia 2005 r. przy ul. (...) w W. prowadzona była budowa Osiedla (...) - P.(...). Głównym wykonawcą tej budowy była (...) (...) Spółka z o.o. w Ł.. Kierownikiem budowy był Z. P., który pełnił tę funkcję na podstawie zawartej z (...) (...) Spółką z o.o. w dniu 1 grudnia 2004 r. umowy o pełnienie obowiązków koordynatora robót budowlanych, w tym obowiązków kierownika budowy. Umowa obowiązywała od 1 grudnia 2004 r. do 31 grudnia 2005 r. W czasie jej obowiązywania (...) budownictwa (...) posiadał uprawnienia budowlane do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, w tym do kierowania robotami budowlanymi w specjalności konstrukcyjno – budowlanej, był wpisany do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane prowadzonego przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz był członkiem Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Należał do

L. Okręgowej Izby (...). Jako członek Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa na dzień 1 sierpnia 2005 r. był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej na mocy umowy generalnej zawartej 11 grudnia 2003 r. między Towarzystwem (...) S.A. a Polską Izbą Inżynierów Budownictwa. Na podstawie tej umowy ubezpieczeniem OC została objęta odpowiedzialność cywilna członków izby za szkody wyrządzone przez działanie lub zaniechanie ubezpieczonego w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w zakresie posiadanych uprawnień budowlanych, w których następstwie została wyrządzona szkoda uprawniająca poszkodowanego do dochodzenia roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego.

Jednym z podwykonawców inwestycji polegającej na budowie Osiedla (...) - P.(...) było Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe (...) Spółka z o.o. (dalej jako: PPUH (...) Sp. z o.o.). W dniu 1 sierpnia 2005 r. w trakcie wykonywania instalacji wentylacyjnych i sanitarnych jeden z pracowników spółki (...) upadł z wysokości przez niezabezpieczony otwór w stropie. Wskutek doznanych obrażeń J. D. zmarł w dniu 23 sierpnia 2005 r. W chwili wypadku funkcję kierownika grupy wentylacyjnej pełnił M. M. – również pracownik tej spółki. Przedmiotowe zdarzenie zostało uznane za wypadek przy pracy.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa z 20 listopada 2008 r. wydanym w sprawie III K 364/06 Z. P. został uznany za winnego tego, że w dniu 1 sierpnia 2005 r. na terenie budowy Osiedla (...) - P. (...) przy ul. (...) w W., pełniąc funkcję kierownika budowy i będąc odpowiedzialnym za bezpieczeństwo i higienę pracy na terenie tej budowy, nie dopełnił wynikających z tego obowiązków poprzez zezwolenie pracownikom podwykonawcy PPUH (...) Sp. z o.o. na wejście celem wykonania zleconych prac do pomieszczenia bez zabezpieczenia przed upadkiem z wysokości otworu w stropie, czym umyślnie naraził pracowników na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, na skutek czego doszło do upadku z wysokości do niezabezpieczonego otworu w stropie pracownika J. D., który w wyniku doznanego urazu głowy zmarł w dniu 23 sierpnia 2005 r., czym nieumyślnie spowodował śmierć w/w pokrzywdzonego, to jest popełnienia czynu z art. 220 § 1 k.k. w zb. z art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę jednego roku pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres 3 lat próby. Tym samym wyrokiem M. M. został uznany za winnego tego, że w dniu 1 sierpnia 2005 r. na terenie budowy tego samego osiedla, pełniąc funkcję kierownika grupy wentylacyjnej, będąc odpowiedzialnym za bezpieczeństwo i higienę pracy, nie dopełnił wynikających z tego obowiązków poprzez dopuszczenie podległych mu pracowników do pracy w strefie zagrożonej, nie żądając od generalnego wykonawcy zabezpieczenia otworu w stropie lub nie zabezpieczając tego otworu we własnym zakresie, czym umyślnie naraził tych pracowników na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, na skutek czego doszło do upadku z wysokości do niezabezpieczonego otworu w stropie pracownika J. D., który w wyniku doznanego urazu głowy zmarł w dniu 23 sierpnia 2005 r., czym nieumyślnie spowodował śmierć w/w pokrzywdzonego, to jest popełnienia czynu z art. 220 § 1 k.k. w zb. z art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 155 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę jednego roku pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres 3 lat próby.

W lipcu 2008 r. A. D. – żona J. D., działając w imieniu własnym oraz jako przedstawicielka ustawowa małoletniej P. D. (1) (córki jej i J. D.) wystąpiła do Sądu Okręgowego w Kielcach z żądaniem zasądzenia od PPUH (...) Sp. z o.o., jako od podmiotu odpowiedzialnego za skutki zdarzenia z 1 sierpnia 2005 r. – pracodawcy zmarłego, po pierwsze, na jej rzecz: odszkodowania w wysokości 169.179,80 zł (tytułem znacznego pogorszenia się jej sytuacji życiowej po śmierci męża oraz zwrotu kosztów pogrzebu – na mocy art. 446 § 1 i 3 k.c.) i renty w wysokości 1.000 zł miesięcznie (na mocy art. 446 § 2 k.c.), a, po drugie, na rzecz swej córki: odszkodowania w wysokości 150.000 zł (tytułem znacznego pogorszenia się jej sytuacji życiowej po śmierci ojca – na mocy art. 446 § 3 k.c.) i renty w wysokości 1.000 zł miesięcznie (na mocy art. 446 § 2 k.c.). Interwenientem ubocznym w tej sprawie był Z. P., który wnosił o oddalenie powództwa w całości. Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z 31 maja 2010 r. w sprawie I C 1953/08 zasądzono od PPUH (...) Sp. z o.o. na rzecz A. D. kwotę 126.869,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2010 r. do dnia zapłaty, a na rzecz P. D. (1) kwotę 112.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2010 r. do dnia zapłaty. Na rzecz A. D. i P. D. (1) – każdej z nich oddzielnie - Sąd zasądził rentę za okres do 1 sierpnia 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. po 621 zł miesięcznie, za okres od 1 stycznia 2009 r. do 31 maja 2009 r. – po 702 zł miesięcznie,

za okres od 1 czerwca 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. – po 674 zł miesięcznie, za okres od 1 stycznia 2010 r. do 28 lutego 2010 r. – po 641 zł miesięcznie, za okres od 1 marca 2010 r. do 31 maja 2010 r. – po 613 zł miesięcznie, przy czym wszystkie te kwoty renty z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2010 r. do dnia zapłaty, a nadto rentę na przyszłość w wysokości 613 zł miesięcznie, poczynając od 1 czerwca 2010 r., płatną do 10. dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi którejkolwiek z rat. W pozostałej części oddalono powództwo. W punkcie szóstym wyroku z 31 maja 2010 r. Sąd Okręgowy w Kielcach nakazał pobrać od PPUH (...) Sp. z o.o. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 15.096 zł tytułem brakujących kosztów sądowych. Apelacja od przedmiotowego wyroku została wniesiona przez PPUH (...) Sp. z o.o. W apelacji tej kwestionowano zasadność i wysokość uwzględnionych przez sąd I instancji roszczeń, w szczególności w zakresie odszkodowania przyznanego A. i P. D. (1) na mocy art. 446 § 3 k.c., w zakresie przyznanej im renty, co do uwzględnionego przez sąd stopnia przyczynienia. Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie I ACa 831/10 oddalił tę apelację i zasądził od PPUH (...) Sp. z o.o. na rzecz A. D. i P. D. (1) kwoty po 2.700 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. Przyjmując, że pozwana spółka ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku z 1 sierpnia 2005 r., sąd I instancji uwzględnił roszczenia pozwu na podstawie art. 446 § 1 - 3 k.p.c. Sąd Okręgowy ustalił, że J. D., nie zachowując właściwej ostrożności i troski o własne bezpieczeństwo, przyczynił się do powstania szkody, co, zdaniem Sądu, uzasadniało uwzględnienie stopnia przyczynienia się poszkodowanego w wysokości 25% przy orzekaniu o wysokości świadczeń należnych powódcom. Sąd Okręgowy podkreślił jednak, że zasadniczą przyczyną wypadku było niezabezpieczenie otworu w stropie przeznaczonym na schody. Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu I instancji, w tym co do stopnia przyczynienia się J. D. oraz co do zasadniczej przyczyny zdarzenia.

Z. P. i jego pełnomocnik zawiadamiali Towarzystwo (...) S.A. o toczącym się procesie przed Sądem Okręgowym w Kielcach w sprawie I C 1953/08 oraz o zapadających wyrokach w sprawie związanej z wypadkiem z 1 sierpnia 2005 r.

W dniu 1 lipca 2010 r. PPUH (...) Sp. z o.o. wpłaciła na rachunek Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 12.770 zł tytułem opłaty od apelacji od wyroku tego sądu wydanego dnia 31 maja 2010 r. w sprawie I C 1953/08.

W dniu 29 marca 2011 r. PPUH (...) Sp. z o.o. wpłaciła na rachunek Sądu Okręgowego w Kielcach kwotę 15.096 zł tytułem pokrycia kosztów sądowych zasądzonych w punkcie szóstym wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z 31 maja 2010 r. w sprawie I C 1953/08.

W dniu 15 listopada 2010 r. A. D., działając w imieniu własnym oraz jako przedstawicielka ustawowa P. D. (1), złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lipnie R. D. wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko PPUH (...) Sp. z o.o. na podstawie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie I C 1953/08 oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9 listopada 2010 r. w sprawie I ACa 831/10. We wniosku domagano się wyegzekwowania wszystkich należności zasądzonych w tych wyrokach na rzecz wierzycielek (także kosztów postępowania sądowego), kosztów postępowania klauzulowego oraz kosztów postępowania egzekucyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 6.500 zł. Na skutek tego wniosku w dniu 15 listopada 2010 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lipnie R. D. wszczął postępowanie egzekucyjne pod sygn. akt Km 3327/10. Zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z wezwaniem do spłaty zadłużenia zostało doręczone PPUH (...) Sp. z o.o. w dniu 16 listopada 2010 r. Jeszcze tego samego dnia PPUH (...) Sp. z o.o. dokonała przelewu na rachunek Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Lipnie R. D. kwoty 330.036,63 zł tytułem całkowitej spłaty należności dochodzonych w sprawie Km 3327/10. Suma ta pokrywała wszelkie należności objęte egzekucją w sprawie Km 3327/10, w tym koszty postępowania egzekucyjnego, to jest: a) należność główną w wysokości 268.277,25 zł (na poczet stwierdzonego w tytule wykonawczym odszkodowania i renty należnej za okres do końca listopada 2010 r.), b) odsetki za opóźnienie naliczone do 15 listopada 2010 r. w wysokości 16.362,07 zł, c) koszty postępowania klauzulowego w wysokości 78 zł, d) koszty zastępstwa w egzekucji w wysokości 6.500 zł, e) opłatę skarbową od pełnomocnictwa w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 17 zł, f) koszty postępowania egzekucyjnego w wysokości 38.802,31 zł (268.277,25 zł + 16.362,07 zł + 78 zł + 6.500 zł + 17 zł + 38.802,31 zł = 330.036,63 zł). Postanowieniem z 25 listopada 2010 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lipnie R. D. przyznał wierzycielkom koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 6.500 zł, ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na łączną kwotę 38.802,31 zł (obejmującą opłatę egzekucyjną - 38.700 zł,

koszty doręczenia środków pieniężnych - 4 zł, koszty doręczenia korespondencji – 16,95 zł, zlecenie poszukiwania majątku – 81,36 zł), obciążając nimi w całości dłużnika i zakończył postępowanie egzekucyjne w sprawie wobec wyegzekwowania należności w całości. Na postanowienie z 25 listopada 2010 r. skargę złożyła dłużniczka (PPUH (...) Sp. z o.o.) w zakresie dotyczącym ustalenia kosztów zastępstwa procesowego i opłaty egzekucyjnej, żądając obniżenia tych kosztów. W uzasadnieniu skargi podniosła między innymi, że nie dała powodu do wszczynania egzekucji i bezzwłocznie uregulowała wszelkie należności po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Przedmiotowa skarga została oddalona jako bezzasadna.

W dniu 2 grudnia 2010 r. PPUH (...) Sp. z o.o. pokryła koszty zastępstwa procesowego w łącznej kwocie 5.400 zł zasądzone od niej na rzecz A. D. i P. D. (1) (po 2.700 zł na rzecz każdej z nich) wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie I ACa 831/10.

Od grudnia 2010 r. do czerwca 2012 r. PPUH (...) Sp. z o.o. terminowo (do 10. dnia każdego miesiąca) uiszczała na rzecz A. D. i P. D. (1) łączną kwotę 1.226 zł miesięcznie (po 613 zł na rzecz każdej z nich) tytułem zapłaty renty zasądzonej prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z 31 maja 2010 r. w sprawie I C 1953/08. Łącznie za okres od 1 grudnia 2010 r. do 30 czerwca 2012 r. (19 miesięcy) spółka ta zapłaciła na ich rzecz sumę 23.294 zł ($1.226 \text{ zł} \times 19 = 23.294 \text{ zł}$).

W piśmie z 25 maja 2011 r. PPUH (...) Sp. z o.o. wezwała Z. P. do pokrycia połowy należności obciążających tę spółkę w związku z treścią wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z 31 maja 2010 r. i Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9 listopada 2010 r. O otrzymaniu tego wezwania Z. P. zawiadomił Towarzystwo (...) S.A. celem wypłaty tych należności.

W piśmie z 2 maja 2012 r. PPUH (...) Sp. z o.o., działając przez pełnomocnika, wezwała Z. P. do dobrowolnej zapłaty kwoty 154.740,66 zł w terminie 5 dni od otrzymania wezwania tytułem 50% należności uiszczonych przez spółkę do końca kwietnia 2012 r. w związku z roszczeniami A. D. i P. D. (1) wynikającymi z wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z 31 maja 2010 r. i wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9 listopada 2010 r. Spółka wyjaśniła, że zapłaty od Z. P. żąda w ramach roszczenia regresowego przysługującego jej, jako podmiotowi, który pokrył szkodę poszkodowanych, od Z. P. - jako od osoby współodpowiedzialnej z M. M. za śmiertelny w skutkach wypadek z 1 sierpnia 2005 r. Spółka podała, że do końca kwietnia 2012 r. zapłaciła w związku z roszczeniami A. D. i P. D. (1): kwotę 268.277,25 zł stanowiącą sumę odszkodowań i rent wymagalnych do końca listopada 2010 r., kwotę 16.362,07 zł stanowiącą sumę odsetek ustawowych należnych według stanu na dzień wszczęcia egzekucji, kwotę 38.700 zł tytułem pokrycia opłaty egzekucyjnej, kwotę 15.096 zł tytułem kosztów sądowych, kwotę 20.842 zł tytułem renty za okres od 1 grudnia 2010 r. do 30 kwietnia 2012 r. ($1.226 \text{ zł} \times 17 \text{ miesięcy} = 20.842 \text{ zł}$). Spółka dodała, że wciąż płaci rentę w łącznej wysokości 1.226 zł miesięcznie na rzecz poszkodowanych. Nadmienila, że po 10 maja 2012 r. będzie żądała łącznej kwoty 153.353,66 zł uwzględniającej uiszczoną za maj 2012 r. kolejną ratę renty. Pismem z 20 maja 2012 r. pełnomocnik Z. P. poinformował pełnomocnika spółki o przesłaniu wezwania do zapłaty do ubezpieczyciela.

W piśmie z 20 maja 2012 r. Z. P., działając przez pełnomocnika, zwrócił się do podmiotu reprezentującego Towarzystwo (...) S.A. (działające wcześniej pod firmą Towarzystwo (...) S.A.) o kontakt celem ugodowego załatwienia sprawy.

Towarzystwo (...) S.A. od listopada 2009 r. prowadziło postępowanie likwidacyjne w związku ze szkodą zgłoszoną przez Z. P. z tytułu wypadku z 1 sierpnia 2005 r. Postępowanie w imieniu ubezpieczyciela i na jego zlecenie prowadziła (...) Spółka z o.o. W toku postępowania ubezpieczyciel uznał swoją odpowiedzialność z tytułu umowy ubezpieczenia OC za szkodę wynikającą ze zdarzenia z 1 sierpnia 2005 r., za które odpowiedzialność ponosił Z. P.. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego Towarzystwo (...) S.A. w decyzji z 28 sierpnia 2012 r. przyznało z tytułu ubezpieczenia OC w związku ze zdarzeniem z 1 sierpnia 2005 r. odszkodowanie za śmierć w wyniku wypadku w wysokości 41.494,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi za okres od 31 maja 2010 r. do 28 sierpnia 2012 r. naliczonymi od tej kwoty w łącznej wysokości 12.123,75 zł, to jest łączną kwotę 53.618,38 zł. Odszkodowanie zostało przyznane na podstawie umowy generalnej z 11 grudnia 2003 r. Towarzystwo ubezpieczeń wskazało, że odszkodowanie zostanie przekazane na rzecz PPUH (...) Spółki z o.o. W uzasadnieniu decyzji przyznającej odszkodowanie ubezpieczyciel podniósł, że

skoro nie uczestniczył w sprawie toczącej się przed Sądem Okręgowym w Kielcach pod sygn. akt I C 1953/08, był uprawniony do weryfikacji wysokości roszczeń A. i P. D. (1) wobec PPUH (...) Sp. z o.o. Towarzystwo ubezpieczeń uznało, że uzasadnione było jedynie wypłacenie poszkodowanemu kwotę po 12.500 zł tytułem odszkodowania, renty w wysokości wskazanej przez Sąd Okręgowy w Kielcach, świadczenia z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu na poziomie 14.369,25 zł. Jako bezzasadne ubezpieczyciel uznał żądanie zwrotu połowy opłaty egzekucyjnej oraz kosztów procesu. Ubezpieczyciel poinformował Z. P., że zwrot kwoty odpowiadającej połowie miesięcznej renty już wypłaconej uprawnionym w okresie od czerwca 2011 r. nastąpi po przedstawieniu dokumentów potwierdzających realizację płatności, natomiast zwrot połowy renty wypłacanej uprawnionym w kolejnych miesiącach nastąpi po każdorazowym przekazaniu przez PPUH (...) Sp. z o.o. potwierdzenia zapłaty.

W związku z treścią decyzji z 28 sierpnia 2012 r. kwota 53.618,38 zł została przelana z rachunku Towarzystwa (...) S.A. na rachunek PPUH (...) Sp. z o.o. Na rachunek odbiorcy kwota ta wpłynęła w dniu 29 sierpnia 2012 r. Od decyzji z 28 sierpnia 2012 r. odwołał się ubezpieczony, wnosząc o ponowną analizę sprawy, w tym pod kątem żądania PPUH (...) Spółki z o.o. z 23 maja 2011 r. Decyzję z 28 sierpnia 2012 r. PPUH (...) Sp. z o.o. otrzymała w dniu 3 września 2012 r., po czym w piśmie z 11 września 2012 r. poinformowała Towarzystwo (...) S.A., że nie zgadza się z wysokością odszkodowania wyliczonego w tej decyzji, z wysokością naliczonych odsetek oraz z argumentacją podniesioną w uzasadnieniu decyzji. W piśmie tym PPUH (...) Sp. z o.o. dodała, że pozwem z 5 lipca 2012 r. skierowanym do Sądu Okręgowego w Warszawie wystąpiła przeciwko Z. P. o zapłatę kwoty 170.599,66 zł i w tej sprawie toczy się postępowanie pod sygn. akt XXIV C 721/12.

Sąd oddalił wnioski dowodowe zawarte w punktach czwartym i piątym sprzeciwu. Wnioski te zostały zgłoszone w związku z kwestionowaniem przez pozwaną spółkę wysokości należności zasądzonych w prawomocnym wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach wydanym w sprawie I C 1953/08, gdyż zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszym postępowaniu był on z mocy art. 365 § 1 k.p.c. związany prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach zapadłym w sprawie I C 1953/08, stąd nieuzasadnione były wnioski dowodowe pozwanej spółki zmierzające do podważenia zasadności czy wysokości należności zasądzonych w tym orzeczeniu.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Okręgowy uznał powództwo za zasadne w przeważającej części.

Sąd Okręgowy wskazał, że wbrew treści postanowienia z dnia 24 stycznia 2013r. w okolicznościach niniejszej sprawy faktyczną podstawą prawną wezwania Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. do udziału w sprawie w charakterze pozwanego był bowiem art. 194 § 3 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego, nie było sporne między stronami, że odpowiedzialność cywilną za wypadek z 1 sierpnia 2005 r. ponosi także Z. P.. Jego wina za zaistnienie wypadku została prawomocnie ustalona wyrokiem karnym, którym Sąd w niniejszej sprawie jest związany stosownie do art. 11 k.p.c. W toku niniejszej sprawy zostało prawomocnie ustalone, że do wypadku doszło co najmniej w 50% z winy Z. P. i że uzasadnione jest żądanie powódki, aby w ramach roszczenia regresowego z mocy art. 441 § 2 k.c. Z. P., jako podmiot, z którego winy w co najmniej 50% powstała szkoda, zapłacił na jej rzecz 50% kosztów poniesionych przez nią w związku z naprawieniem szkody, której rozmiary zostały prawomocnie ustalone w sprawie I C 1953/08. Skoro powódka w związku z orzeczeniami zapadłymi w postępowaniu w sprawie I C 1953/08 poniosła łączne koszty w wysokości 341.199,32 zł (suma obejmująca należności uiszczone na rzecz A. D. i P. D. (1) i koszty sądowe uiszczone na rachunek Sądu Okręgowego w Kielcach – konieczne do uiszczenia przez powódkę w związku z roszczeniami A. D. i P. D. (1)), wobec tego na podstawie art. 441 § 2 k.c. powódce przysługiwało od pozwanego Z. P. roszczenie o zapłatę najmniej 50% tej sumy, to jest kwoty 170.599,66 zł (50% x 341.199,32 zł = 170.599,66 zł). Na mocy tego przepisu w wyroku z 24 kwietnia 2013 r. (prawomocnym wobec Z. P.) Sąd zasądził od Z. P. na rzecz powódki kwotę 170.599,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 10 maja 2012 r.

Z. P., jako członek Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa, pełniący funkcję koordynatora robót budowlanych, w tym kierownika budowy, na której doszło do wypadku, w dniu 1 sierpnia 2005 r. był objęty ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej udzielonym przez Towarzystwo (...) S.A., działające wówczas pod firmą Towarzystwo (...) S.A. Z. P. był objęty ochroną ubezpieczeniową w ramach umowy generalnej z 11 grudnia 2003 r., co przyznał

ubezpieczyciel chociażby w decyzji z 28 sierpnia 2012 r. oraz w sprzeciwie od wyroku zaocznego. Ubezpieczenie obejmowało odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone przez działanie lub zaniechanie ubezpieczonego w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej w związku z wykonywaniem samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w zakresie posiadanych uprawnień budowlanych, w których następstwie została wyrządzona szkoda uprawniająca poszkodowanego do dochodzenia roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego. W ramach tego ubezpieczenia pozwane towarzystwo ponosiło odpowiedzialność za zdarzenie z 1 sierpnia 2005 r., za które odpowiedzialny był Z. P.. Szkoda, której naprawienia żądano w sprawie I C 1953/08, została wyrządzona między innymi przez zaniechanie Z. P. w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej w związku z pełnieniem przez niego samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie w zakresie posiadanych przez niego uprawnień budowlanych. Rozmiar tej szkody został ustalony prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach wydanym w sprawie I C 1953/08. W tym postępowaniu brał udział Z. P. jako interwenient uboczny. Z. P. informował o tym postępowaniu swego ubezpieczyciela. (...) S.A. nie brało udziału w tym procesie, jednak w niniejszej sprawie nie było uprawnione do kwestionowania wysokości odszkodowania czy renty zasądzonych w sprawie I C 1953/08. Z mocy art. 365 § 1 k.p.c. prawomocny wyrok w sprawie I C 1953/08 wiązał także Sąd w niniejszym postępowaniu. W świetle tego wyroku PPUH (...) Sp. z o.o. była zobowiązana do uiszczenia na rzecz A. D. kwoty 126.869,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2010 r. do dnia zapłaty i a na rzecz P. D. (1) kwoty 112.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2010 r. do dnia zapłaty, a nadto do uiszczenia na ich rzecz renty oraz kosztów procesu. Na podstawie art. 441 § 2 k.c. do pokrycia połowy tych kwot na rzecz PPUH (...) Sp. z o.o. był zobowiązany Z. P.. Z tego względu, że był on ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń, do zapłaty połowy tych należności na podstawie art. 822 § 1 k.c. i umowy generalnej z 11 grudnia 2003 r. (w szczególności § 3 tej umowy) było zobowiązane Towarzystwo (...) S.A. – ze stosunku ubezpieczenia łączącego towarzystwo ze Z. P..

Z uwagi na zawartą umowę ubezpieczenia, w ocenie Sądu Okręgowego, pozwane towarzystwo było więc zobowiązane do uiszczenia na rzecz PPUH (...) Sp. z o.o. kwoty 170.599,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 10 maja 2012 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że szkoda (w rozumieniu § 2 pkt 4 umowy – uszczerbek w prawnie chronionych dobrach poszkodowanych, czyli w okolicznościach niniejszej sprawy A. i P. D. (2)) została prawomocnie ustalona w sprawie I C 1953/08 – zarówno co do jej istnienia, jak i rozmiaru. Za tę szkodę (ustaloną w sprawie I C 1953/08) ponosił odpowiedzialność Z. P. (w 50%), co potwierdzono w wyroku z 24 kwietnia 2013 r. W związku z tym za tę szkodę w takim zakresie, jak Z. P., ponosił też odpowiedzialność ubezpieczyciel, jak wynika z § 3 ust. 1 w zw. z § 2 pkt 4 umowy generalnej. § 3 ust. 2 umowy generalnej stanowi, że odpowiedzialnością ubezpieczyciela objęte są roszczenia osoby poszkodowanej dotyczące szkód będących następstwem działań i zaniechań, które zaistniały w okresie ubezpieczenia. O „roszczeniu osoby poszkodowanej”, o którym mowa w § 3 ust. 2 umowy generalnej, rozstrzygnął Sąd Okręgowy w Kielcach w prawomocnym wyroku w sprawie I C 1953/08. Odpowiedzialnością ubezpieczyciela, jak wynika z § 3 ust. 2 umowy generalnej, było objęte właśnie to roszczenie osoby poszkodowanej. Skoro o tym roszczeniu orzekł już prawomocnie Sąd Okręgowy w Kielcach, wobec tego w niniejszym procesie pozwane towarzystwo nie było uprawnione do kwestionowania zasadności ani wysokości roszczeń uwzględnionych w sprawie I C 1953/08. Z mocy § 3 ust. 2 umowy generalnej było ono zobowiązane do pokrycia roszczeń osób poszkodowanych, wynikających z prawomocnego wyroku Sądu wydanego w sprawie I C 1953/08, w takim zakresie, w jakim odpowiedzialność za szkodę ponosił Z. P.. Także § 9 ust. 1 umowy generalnej przemawia, zdaniem Sądu Okręgowego, za uznaniem, że pozwane towarzystwo było zobowiązane do uiszczenia na rzecz powódki kwoty 170.599,66 zł, uwzględniając treść wyroku zapadłego w sprawie I C 1953/08. Odszkodowanie miało być wypłacone przez pozwane towarzystwo między innymi na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku własnych ustaleń (takie uznanie nie miało miejsca, ponieważ ubezpieczyciel nie uznał całości żądania powodowej spółki), na podstawie zawartej z nim ugody (taka sytuacja również nie zaistniała) albo na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Właśnie w świetle prawomocnego orzeczenia sądu wydanego w sprawie I C 1953/08 a także w świetle wyroku z 24 kwietnia 2013 r. (prawomocnego wobec Z. P.) ubezpieczyciel był zobowiązany wypłacić odszkodowanie. Roszczenie poszkodowanych zostało bowiem ustalone w prawomocnym orzeczeniu sądu w sprawie I C 1953/08.

Odpowiedzialność pozwanego towarzystwa wynikająca z umowy generalnej miała charakter gwarancyjny. Skoro więc Z. P. w świetle prawomocnego wyroku Sądu (z dnia 24 kwietnia 2013 r.) był zobowiązany do uiszczenia na rzecz powódki kwoty 170.599,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 10 maja 2012 r. do dnia zapłaty, wobec tego w takim zakresie odpowiedzialność wobec powódki ponosiło pozwane towarzystwo ubezpieczeń. Do takiego wniosku prowadzi, w ocenie Sądu Okręgowego, analiza treści i celu art. 822 § 1 i 2 k.c. oraz § 3 umowy generalnej. Sprzeczne z istotą umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej byłoby ustalanie w niniejszym postępowaniu, że ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w mniejszym zakresie niż osoba przez niego ubezpieczona od odpowiedzialności cywilnej. Jak wynika z niezakwestionowanych przez pozwane towarzystwo twierdzeń Z. P., pozwany wypełnił obowiązki wynikające z § 8 umowy generalnej – dokonywał zawiadomień wymaganych w tym postanowieniu.

Sąd Okręgowy wskazał, że pozwane towarzystwo ubezpieczeń nie kwestionowało swej odpowiedzialności za wypadek z 1 sierpnia 2005 r. (odpowiedzialności wynikającej ze stosunku ubezpieczenia łączącego ubezpieczyciela ze Z. P.), w tym odpowiedzialności wobec powódki jako podmiotu, który zapłacił na rzecz poszkodowanych kwoty zasądzone w sprawie I C 1953/08. Pozwane towarzystwo prowadziło postępowanie likwidacyjne, w którym ustaliło swoją odpowiedzialność. W ramach tego postępowania uznało swoją odpowiedzialność co do kwoty 41.494,63 zł wraz z odsetkami ustawowymi za okres od 31 maja 2010 r. do 28 sierpnia 2012 r. naliczonymi od tej kwoty w łącznej wysokości 12.123,75 zł, to jest łączną kwotę 53.618,38 zł. Odszkodowanie w takiej wysokości pozwana spółka zapłaciła na rzecz powódki w dniu 29 sierpnia 2012 r. Od dnia 29 sierpnia 2012 r. pozwana była więc zobowiązana do uiszczenia na rzecz powódki kwoty 129.105,03 zł (170.599,66 zł - 41.494,63 zł = 129.105,03 zł). Taką też kwotę należało zasądzić od pozwanej na rzecz powódki według stanu z chwili zamknięcia rozprawy, na mocy art. 822 § 1 k.c. w zw. z § 3 umowy generalnej z 11 grudnia 2003 r. Z tej przyczyny w punkcie pierwszym wyroku Sąd Okręgowy uchylił wyrok zaoczny z 24 kwietnia 2013 r. w stosunku do Towarzystwa (...) S.A., zaś w punkcie drugim zasądził od tego towarzystwa na rzecz powódki 129.105,03 zł z ustawowymi odsetkami od 10 maja 2012 r. do dnia zapłaty.

W punkcie trzecim wyroku Sąd umorzył postępowanie co do kwoty 41.494,63 zł wobec skutecznego cofnięcia przez powódkę w tej części powództwa.

W punkcie czwartym wyroku Sąd zasądził od pozwanej spółki na rzecz powódki kwotę 7.365,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, mając na względzie treść art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. Pozwana spółka zapłaciła na rzecz powódki kwotę 41.494,63 zł w dniu 29 sierpnia 2012 r., a więc jeszcze przed wytoczeniem powództwa przeciwko tej spółce. W pozwie powódka nie pozwała Towarzystwa (...) S.A. Podmiot ten został wezwany do udziału w sprawie w charakterze pozwanego na mocy postanowienia Sądu z 24 stycznia 2013 r., zaś stosowne wezwanie otrzymał w dniu 31 stycznia 2013 r. Zapłacenie przez to towarzystwo kwoty 41.494,63 zł miało więc miejsce jeszcze przed jego pozwaniem w niniejszej sprawie. W takiej sytuacji nie można uznać, aby to dzięki wniesieniu pozwu pozwane towarzystwo zapłaciło powódce kwotę 41.494,63 zł. Kwota ta wynikała z zakończenia przez towarzystwo postępowania likwidacyjnego. Co do kwoty 41.494,63 zł powódka była więc stroną przegrywającą w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. Treść rozstrzygnięcia sprawy między powódką a pozwaną wskazuje, że powódka wygrała sprawę w około 75% (129.105,03 zł z kwoty 170.599,06 zł), a przegrała w 25% (41.494,63 zł z kwoty 170.599,06 zł).

O kosztach procesu w pozostałej części, Sąd Okręgowy orzekł, stosunkowo je rozdzielając na podstawie art. 100 zdanie pierwsze k.p.c.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. zaskarżył wyrok w całości, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, w związku z zarzutami procesowymi, w świetle których zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, a także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany zarzucił :

1. Naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a. art. 361 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że koszty postępowania egzekucyjnego, koszty sądowe oraz koszty odsetek poniesione przez powoda, a następnie dochodzone pozwem są normalnym następstwem działania lub zaniechania Ubezpieczonego, z którego szkoda wynikła, a w konsekwencji zasądzenie żądanych kwot na rzecz powoda,

b. art. 13 ust. 1 Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez jego błędną wykładnię a w konsekwencji przyjęcie, że wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie sygn. I C 1953/08 stanowi dla pozwanego podstawę do wypłaty odszkodowania,

c. art. 441 § k.c. poprzez jego zastosowanie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwot renty wypłaconych uprawnionym w okresie od czerwca 2011 r. w ramach regresu, podczas gdy powód nie przedstawił potwierdzenia dokonanych wpłat, tym samym nie udowodnił, iż roszczenie mu przysługuje,

d. art. 446 § 2 oraz art. 446 § 3 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że kwoty przyznane A. i P. D. (1) wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach, sygn. I C 1953/08 tytułem odszkodowania oraz tytułem renty są adekwatne do sytuacji życiowej powódki po śmierci męża.

2. Niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a. art. 82 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż pozwany, który nie był interwenientem ubocznym w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w Kielcach, sygn. I C 1953/08 nie może podnieść zarzutów dotyczących błędnego rozstrzygnięcia sprawy, podczas gdy a contrario z treści naruszonego przepisu wynika, że skoro pozwany nie brał udziału w toczącym się postępowaniu, to przysługują mu wszelkie zarzuty dotyczące postępowania przed Sądem Okręgowym w Kielcach,

b. art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. poprzez bezzasadne oddalenie wniosków dowodowych pozwanego zgłoszonych w sprzeciwie od wyroku zaocznego, na okoliczność wysokości świadczeń przyznanych A. i P. D. (1) przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz wysokości świadczenia uzyskanego od ubezpieczyciela powoda, w zakresie dobrowolnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, mimo że okoliczności, na które dowód został zgłoszony nie zostały wyjaśnione zgodnie z twierdzeniami pozwanego,

c. art. 365 § 1 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c. poprzez przyjęcie, że wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach sygn. akt I C 1953/08 jest wiążący dla Sądu w zakresie wysokości świadczeń przyznanych A. i P. D. (1), podczas gdy pozwany nie był stroną w powyższym postępowaniu oraz nie mają do niego zastosowania przepisy prawa dotyczące rozszerzonej prawomocności orzeczeń.

Powód wniósł odpowiedź na apelację, wnosząc o jej oddalenie i zasądzenie kosztów.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego była niezasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy.

Niezasadne były zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego art. 82 k.p.c. i art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 366 k.p.c. , ale także zarzut naruszenia art. 13 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, które kwestionowały przyjęcie przez Sąd I instancji związania ubezpieczyciela wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach, zapadłym w sprawie I C 1953/08. Chodzi tu zatem o związanie Sądu Okręgowego tamtym wyrokiem, bowiem poprzez zgłoszone zarzuty w toku

postępowania przed sądem I instancji oraz aktualnie w apelacji, pozwany zamierzał wzruszyć orzeczenie Sądu Okręgowego w Kielcach w zakresie wysokości przyznanych uprawnionym odszkodowania i renty, twierdząc, że skoro nie brał udziału w tamtym postępowaniu, to może powoływać wszelkie zarzuty, wykazujące, że roszczenia te były uzasadnione w innym (mniejszym) rozmiarze. Zmierzał zatem do ponownego badania tych okoliczności, które były podstawą orzeczenia w sprawie I C 1953/08.

Zdaniem strony pozwanej, przeszkodą do takiego związania miałyby być brak podmiotowej tożsamości sporu, bowiem pozwany nie był uczestnikiem postępowania w sprawie sygn. I C 1953/08. Podnieść jednak należy, iż warunkiem związania sądu prawomocnym wyrokiem po myśli art. 365 § 1 k.p.c. nie jest istnienie tożsamości stron w obu postępowaniach. Tożsamość stron, przy zachodzącej jednocześnie tożsamości przedmiotowej jest jedynie przeszkodą do ponownego rozpoznania sprawy o to samo roszczenie i między tymi samymi stronami, i uzasadnia odrzucenie pozwu (art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.). W sprawie niniejszej nie występuje jednak problem powagi rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.), pomimo, że w apelacji pozwany taki zarzut stawia. Zarzut naruszenia zaskarżonym wyrokiem art. 366 k.p.c. jest więc chybiony, bowiem powaga rzeczy osądzonej występowałaby tylko wtedy, gdy istniałaby podmiotowa i przedmiotowa tożsamość roszczeń między postępowaniem w sprawie niniejszej oraz w sprawie I C 1952/08 Sądu Okręgowego w Kielcach.

Rozważając wpływ prawomocnego wyroku w sprawie sygn. I C 1953/08 Sądu Okręgowego w Kielcach na tok rozpatrywanej sprawy należy podkreślić, że tamto postępowanie toczyło się przeciwko odpowiedzialnemu za jednego ze sprawców szkody, który odpowiadał wobec powódek z tytułu czynu niedozwolonego, zaś interwenientem ubocznym w tamtej sprawie był ubezpieczony, drugi sprawca szkody, który, co ustalił Sąd I instancji, zawiadomił pozwanego o toczącym się procesie, zaś pozwany nie podjął inicjatywy, aby do tego procesu wstąpić, chociaż jego interes prawny był niewątpliwy. Obaj sprawcy szkody z tytułu czynu niedozwolonego odpowiadają za nią solidarnie. W rozpatrywanej sprawie przedmiotem rozważań pozostaje odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, ubezpieczającego jednego ze sprawców szkody z tytułu odpowiedzialności cywilnej. Bezsprene między tymi postępowaniami istnieje współzależność wynikająca z charakteru umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (art. 822 § 1 k.c.).

Z przytoczonych unormowań wynika, że odpowiedzialność ubezpieczyciela ma charakter akcesoryjny, ubezpieczyciel ponosi bowiem odpowiedzialność tylko wtedy i tylko w takim zakresie, w jakim odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczony sprawca. Nie oznacza to jednak, że między zakresem odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego sprawcy a odpowiedzialnością ubezpieczyciela można postawić znak równości. Odpowiedzialność ubezpieczonego sprawcy musi bowiem mieścić się w granicach ochrony udzielonej przez ubezpieczyciela, a poza tym musi wystąpić wypadek ubezpieczeniowy, czyli zdarzenie, które strony w umowie ubezpieczenia określiły jako przyczynę uzasadniającą odpowiedzialność ubezpieczyciela. Zakres ochrony ubezpieczeniowej wyznacza przewidziana w umowie suma gwarancyjna, stanowiąca górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i organy państwowe. W praktyce oznacza to, że sąd obowiązany jest uznać, iż kwestia prawna, która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie przez niego rozpoznawanej, kształtuje się tak, jak to przyjęto w prawomocnym wcześniejszym wyroku. W przeciwnym razie wyroki sądowe miałyby walor jedynie opiniujący, a nie stanowczy i imperatywny. Jak się zatem słusznie podkreśla w doktrynie, skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być już w ogóle badana.

Zachodzi tu zatem ograniczenie dowodzenia faktów, objętych prejudycjalnym orzeczeniem, a nie tylko ograniczenie poszczególnego środka dowodowego (tak SN w uzasadnieniu wyroku z 12 lipca 2002 r. w sprawie V CKN 1110/00, Lex nr 74492; podobnie w wyroku z 28 marca 2006 r. w sprawie I UK 213/05, Lex nr 277891). Moc wiążącą na podstawie

art. 365 § 1 k.p.c. ma wprowadzić jedynie sentencja orzeczenia, niemniej jednak w niektórych przypadkach ze względu na ogólność rozstrzygnięcia, doniosłość przy ustalaniu zakresu mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia, czyli granic prawomocności materialnej orzeczenia, mogą mieć także zawarte w uzasadnieniu orzeczenia motywy rozstrzygnięcia (wyrok SN z dnia 29 września 2011 r., IV CSK 652/10, Lex nr 1129162).

Jednocześnie wskazać należy, że wbrew stanowisku skarżącego w świetle poglądów doktryny ubezpieczyciel, który nie brał udziału w procesie odszkodowawczym wytoczonym przeciwko ubezpieczonemu jest związany wyrokiem Sądu w przedmiocie istnienia odpowiedzialności cywilnej oraz wysokości powstałej szkody (por. Małgorzata Serwach komentarz do art. 13 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zamieszczony w programie Lex).

W realiach sporu Sądy obu instancji związane są prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach w sprawie sygn. I C 1953/08 w zakresie ustaleń co do osoby sprawców szkody, sposobu naprawienia szkody i wysokości świadczeń, do których spełnienia sprawca został zobligowany. Innymi słowy, zobligowane są przyjąć do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, że sprawcą szkody byli Z. P. oraz M. M. i odpowiadają oni wobec powódek z tytułu czynu niedozwolonego oraz że powodowa Spółka z o.o., została zobowiązana do naprawienia szkody poprzez zapłatę określonych tym wyrokiem kwot z tytułu odszkodowania, rent oraz rent na przyszłość, jak również odsetek i kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie to ma znaczenie prejudycjalne dla wyniku niniejszego postępowania z tej przyczyny, iż zespół okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie zapłaty skierowane wobec sprawcy jak i wobec jego ubezpieczyciela - jeśli chodzi o fakt wyrządzenia A. D. i P. D. (1) szkody i jej wysokość - był w obu tych postępowaniach ten sam. W rozpatrywanej sprawie kwestie te nie podlegają już ponownemu badaniu. Stąd zgłoszone przez stronę powodową wnioski dowodowe zmierzające do wykazania tożsamy okoliczności, a zatem zakresu szkody na osobie ustalonego już prawomocnym wyrokiem w sprawie sygn. I C 1953/08 podlegały oddaleniu z uwagi na treść przepisu art. 365 § 1 k.p.c., co trafnie rozstrzygnął Sąd I instancji.

W rezultacie przedmiotem dociekań w rozpatrywanej sprawie pozostają wyłącznie okoliczności, które kształtują odpowiedzialność ubezpieczyciela. A zatem należało ustalić, czy nastąpił wypadek ubezpieczeniowy, czyli zdarzenie, które strony w umowie ubezpieczenia określiły jako przyczynę uzasadniającą odpowiedzialność ubezpieczyciela, a nadto ocenić, czy dochodzone przez powódkę roszczenia objęte są zakresem ochrony ubezpieczeniowej wyznaczonej przewidzianą w umowie o.c. sumą gwarancyjną. W obu przypadkach odpowiedź jest pozytywna - umowa ubezpieczenia obejmowała tego rodzaju wypadki ubezpieczeniowe, a dodatkowo wskazywała, że ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku własnych ustaleń, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego (§ 9 ust. 1 umowy generalnej). W rozpatrywanej sprawie ten ostatni warunek także został spełniony. Suma ubezpieczenia na jedno zdarzenie wynosiła 50.000 EURO przy zastosowaniu kursu średniego ogłoszonego przez NBP po raz pierwszy w danym roku, a zatem dochodzone przez powódkę roszczenie objęte jest zakresem udzielonej przez stronę pozwaną ochrony ubezpieczeniowej. Umowa stron nie zawiera także żadnych wyłączeń co do zakresu odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Nie bez znaczenia jest także okoliczność, na którą wskazał Sąd Okręgowy, że w niniejszej sprawie zapadł wyrok z 24 kwietnia 2013 r. wobec ubezpieczonego w pozwanym Towarzystwie sprawcy szkody Z. P., uwzględniający powództwo, zaś tym wyrokiem również Sądy obu instancji są związane w świetle wyżej podniesionych okoliczności. Natomiast pozwane Towarzystwo odpowiada w granicach ustalonej już wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2013r. odpowiedzialności ubezpieczonego.

Nieuzasadnione były w związku z powyższym zarzuty dotyczące naruszenia art. 217 § 2 w zw. z art. 227 k.p.c., bowiem nie tylko prawidłowe było stanowisko Sądu Okręgowego oddalające wnioski dowodowe zmierzające do podważenia ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy w Kielcach, ale również pomimo zgłoszenia zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. co do oddalenia tych wniosków, apelujący nie zawarł w apelacji wniosku w trybie art. 380 k.p.c., co w zasadzie uniemożliwia dokonanie kontroli tego niezaskarżalnego postanowienia. Zarzut ten jest zatem nieskuteczny.

Z uwagi na powyższe nieuzasadnione były więc również zarzuty naruszenia art. 446 § 2 k.c. oraz art. 446 § 3 k.c. Sąd Okręgowy, jak wskazano wyżej nie mógł czynić odmiennych, niż poczynione w sprawie I C 1953/08 Sądu Okręgowego w Kielcach, ustaleń co do zakresu naprawienia szkody, adekwatności zasądzonych kwoty do rozmiaru krzywdy A. D. i P. D. (1).

Jeśli chodzi o zarzut naruszenia art. 441 § 2 k.c., to jest on chybiony, bowiem do pozwu zostały dołączone potwierdzenia dokonania wpłat tytułem renty na rzecz A. D. i P. D. (1) za okres od czerwca 2011r. do dnia wniesienia pozwu, poniesienie kwot z tego tytułu zostało więc przez powoda wykazane.

Gdy chodzi o zarzut naruszenia art. 361 § 1 k.c. odnośnie uwzględnienia przez Sąd Okręgowy także kosztów sądowych, odsetek i kosztów egzekucyjnych to ponownie wskazać należy, że zostały one objęte prawomocnym wyrokiem zapadłym wobec ubezpieczonego. Umowa ubezpieczeniowa łącząca strony nie zawierała żadnych wyłączeń i ograniczeń odnośnie możliwości dochodzenia od ubezpieczonego roszczeń z poszczególnych tytułów.

Nadto wskazać należy, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, który wypowiadał się, jakie elementy spełnionego przez jednego z wierzycieli solidarnych świadczenia mogą być dochodzone roszczeniem regresowym, że z roszczeń tych nie są wyłączone także poniesione koszty procesu oraz odsetki. Wprawdzie orzeczenia te dotyczyły solidarności dłużników wynikającej z odmiennych stanów faktycznych, jednak dotyczyły rozliczeń między współdłużnikami solidarnymi i mogą być, zdaniem Sądu Apelacyjnego wskazówką w niniejszej sprawie, gdyż sprawcy szkody odpowiadają solidarnie, zaś ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność w granicach odpowiedzialności ubezpieczonego sprawcy. W zakresie zwrotu kosztów procesu, odsetek oraz kosztów postępowania egzekucyjnego Sąd Najwyższy wskazał na możliwość objęcia ich roszczeniem regresowym również w orzeczeniach dotyczących spółek jawnych, a także uznał za uzasadnione ich dochodzenie w przypadku odpowiedzialności członków zarządu spółki z o.o. –np. uchwała z dnia 28 lutego 2013r., III CZP 108/12, czy uchwała z dnia 07 grudnia 2006r. III CZP 118/06, (OSNCP 2007/9/13).

Powyższe daje, w ocenie Sądu Apelacyjnego podstawę uznania, że Sąd Okręgowy nie naruszył art. 361 § 1 k.c., gdyż wobec zasądzenia roszczeń dochodzonych przez A. D. i P. D. (1) wraz z odsetkami i kosztami oraz wobec uregulowania przez powoda także kosztów egzekucyjnych podlegają one zwrotowi w ramach roszczenia regresowego, jako pozostające w adekwatnym związku przyczynowym ze szkoda, którą zobowiązani są naprawić sprawcy szkody, a tym samym odpowiadający za sprawcę ubezpieczyciel.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W., na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c.